

خوشه چینان

دامن به لهُو نیالودن! | سوره تکاثر، شنبه بیست و شش شهریور

• فاطمه صادق قهروگ

تمامی ذهنم را متمرکز کردم بر روی کارهایم، تا ببینم چقدر از آنها دچار بیماری تکاثر است. چقدر از کارهایم را لهُو - همان چیزی که تو را از کار مهم باز می دارد- است. در ذهنم مرور کردم. چقدر از عمرم را به کارهایی پرداخته‌ام که، به ظاهر خیلی بزرگ و زیاد می آمدند، اما مرا از مهم‌های دیگری که به ظاهر کوچک اما کار خیر بودند، باز انداختند. یکی یکی از ذهنم می گذشتند، تا اینکه سوالی - که در نشست مطرح شد- مرا به خود آورد: «شما متن‌هایی را که می‌نویسید چگونه می‌نویسید؟» بعد هم توضیحات زیر داده شد:

متن‌هایی که برای سوره‌ها نوشته می‌شود باید براساس چهار محور باشد و ضمناً برای اینکه متن ویژگی اختصاصی سوره را داشته باشد، باید فضای سوره در همه محورها حضور داشته باشد.

بنابراین برای نوشتن متن، باید طبق یکی از ۴ قاعده زیر

عمل کنیم:

۱. واژه ها + فضا سازی سوره

۲. آیات + فضا سازی سوره

۳. موضوع + فضا سازی سوره

۴. غرض سوره + فضا سازی سوره

فهم فضای کلی سوره و غرض سوره، مهمترین بخش است.

منظور از فضای سوره، همان فضایی است که آیات در آن نازل شده اند و منظور از غرض همان پیام اصلی سوره است.

اطلاعات زیر در مورد سوره تکاثر داده شد، و قرار شد دوستان در جلسه آینده خوشه‌چینان، متن‌هایشان را منطبق بر این اصول بیاورند.

فضای سوره: فضای تاریکی و جهالتی که انسان را تا قبرستان همراهی می‌کند.

غرض: توبیخ در رابطه با لهُوی که انسان را به جهنم می‌کشانند و علت لهُو را که تکاثر است بیان می‌کند.

بعضی واژه های سوره: لهُو، تکاثر، قبر، علم، نعیم... .

یکی از گزاره‌های کلیدی سوره: عملی که برای انسان علمی در پی نداشته باشد و نهیب آتش بی‌خدایی را خاموش نکند لهُو است، و انسان را به تکاثر می‌اندازد.

تکاثر برای انسان توهمی در پی دارد که، منجر به هدررفت نعمت می شود.

دوباره در خودم فرو رفتم. گزاره‌ها پشت سر هم پیش چشمم ردیف شدند: همه چیز نیاز به حساب و کتاب دارد.

همه کارها را باید براساس علم یقینی انجام داد، علم یقینی را جز بر اساس قرآن، نمی‌توان پیدا کرد، فهم قرآن جز به مدد تالیان آن ائمه اهل بیت(علیهم السلام) میسر نیست. باید در هر کاری که انسان انجام می‌دهد در نظر داشته باشد که آیا این کارم مورد تایید این بزرگواران هست یا نه؟ آیا این عمل مرا به قدر ارزنی به خداوند متعال نزدیک می کند یا خیر؟ در غیر این صورت، اهل جحیم می‌شود و در تاریکی‌های قبر فرو می‌رود.

سه شنبه
مهر ۱۳۹۰
شماره ۱۹
هفته‌نامهٔ فرهنگ، خبری
مدرسهٔ دانتنجویه قرآن و عترت
دانشگاه تهران
www.Kashef.goo.ir | KashefNews@Live.com

برای عضویت در انجمن ادبی خوشه‌چینان وحی
نام خود را به شماره ۰۹۱۹۳۱۰۲۹۴۹ پیامک کنید
برای عضویت در گروه خبرنگاران افتخاری کاشف
نام خود را همراه با عبارت «خبرنگار» به شماره
۰۹۱۹۳۱۰۲۹۴۹ پیامک کنید

سلام الله علیها

مقام فاطمه
محصوله

سعد بن سعد گوید: از امام رضا(علیه السلام) در باره منزلت حضرت معصومه، دختر امام کاظم(علیه السلام)، پرسیدم. فرمود: هر که او را زیارت کند بهشت از آن اوست.

عیون أخبار الرضا(علیه السلام)، ترجمه آقا نجفی، ج ۲، ص: ۴۶۸

اللهم عجل لولیک الفرج

باجتهد اللهم

اللهم عجل لولیک الفرج

کاشف

۲۰

در راه است!

به نام ســــــــــــــــلام

به زودی صدای مارش عملیات را خواهید شنید!

- کاظم رجبعلی**

در این سالها بسیار پیش آمده که پای سخنرانی‌های شور انگیزی که عطر و بوی شهادت می‌دهند و احساس حماسه و هیجان را در اشخاص ایجاد می‌کنند نشسته باشیم. این سخنان که گاهی در فضای دانشگاه و از سوی دلسوزان نظام و انقلاب و آشنایان با جهاد و جنگ ایراد می‌شود و گاهی نیز از صفحه سیمای جمهوری اسلامی ایران پخش می‌شوند چنان مؤثر و شورانگیز هستند

پیش‌خوان

لطفاً منفجر شوید!

شیاعتی‌مبنی‌بربرگزاری‌همایش‌صاحبان‌حجر-سوره‌فجر- در دو هفته آینده به گوش رسیده است. مسئولان همایش،

گزارش

امام؛ آب گوارا

مروزی بر مباحث کلاس ساختار وجودی ناس، جلسه دوشنبه بیست و هشت شهریور

- طاهره رستگار**

امام رضا (علیه السلام) می فرمایند:
امام آب گوارا برا ی تشنگان، دلیل هدایت ونجات دهنده از لغزش‌ها است.
اخبار وآثار امام رضا (علیه السلام)، ص: ۳۲۰

کمی دیر شده بود، نگران بودم از این که مبادا به موقع نرسم، و عهدی که بسته‌ایم بشکند. به نزدیک در رسیدم، شکری گفتم، و وارد شدم.دقیقاً به موقع رسیدم، ساعت ۴ بعداز ظهر بود، وارد کلاس شدم. چراغ‌ها خاموش بود، صدای کلیپی، که جلسه با آن شروع شده بود، به گوش می رسید. خیلی ها بودند؛ پای‌ثابت‌ها، یک جلسه درمیانی‌ها و نیز چهره‌های جدید.

کلاس حس و حال خاصی داشت. کلیپ تمام شد. یکی از حاضرین دست را بلند کرد و اجازه گرفت وسؤالی پرسید: "ببخشید می شود فرق این جزوه وکتاب ساختار وجودی انسان را بگویید؟" استاد هم با درایت کامل توضیحی دادند و نقشه کتاب‌های نوشته شده درمدرسه و جایگاه هر یک را نشان دادند.

بعد درس ۱۳ آغاز شد: بسم الله الرحمن الرحیم. نقش امام درجامعه. گزاره شماره ۱: هرحرکتی نیازمند مقصدی است. تعیین مقصد ومسیر رسیدن به آن نیازمند به کسی است که راه را تا غایت خود شناخته باشد؛ به چنین کسی درقرآن " طارق " می گویند. معنای " جبل " نیز این چنین است وبه همین دلیل به اهل‌بیت(علیهم‌السلام) جبل الله گفته می-شود.

درخواست خود را مبنی بر نگارش مثنهای ادبی و تدوین کلیپهایی‌بامحوریت‌این‌سوره،بازبان‌های‌مختلف‌و‌از‌طرق‌متعدد،به‌گوش‌مسئولان‌کاشف‌رسانده‌اند.علاقه‌مندان‌به‌مشارکت‌در‌همایش،‌به‌آقای‌خوشاوی‌یا‌خانم‌پورصالحی‌مراجعه‌کنند.

تدبر مؤدبانه!

طبق گزارش شاهدان عینی(!)، جلسات دوره تدبر ادبی کمتر از دو هفته دیگر با برگزاری آزمون ورودی آغاز خواهد شد. آزمون ورودی این دوره دوشنبه ۱۸ مهر ماه، از کتاب "صمدیه شیخ بهایی" برگزار خواهد شد. استاد این دوره آقای ساعدی خواهند بود.

اثبات ولایت فقیه وقفها در عصر غیبت فرع بر اثبات نظام امامت و حاکمیت با معیار های الهی است. یعنی کسی که وجوب اصل امامت را فهمیده باشد، وجوب اصل ولایت فقیه بر او اثبات شده است.

توجه به امام باعث فعال شدن تمام عناصر ساختار وجودی ناس می شود و ...

همین طور جمله‌ها یکی پس از دیگری خوانده و در صورت نیاز توضیح داده می‌شد. با خود گفتم امام که همه جا هست، پس من چرا نمی‌بینم؟ استاد جمله‌ای گفت که شاید جواب سؤالم بود: هرکس به باید‌ها و نبایدها توجه کند، یعنی به امام توجه کرده است. درس ۱۴ شروع شد. مراحل رشد وکمال جامعه. باز هم حرف از امام بود. هرجامعه‌ای برای برخورداری از رشد مثبت، پس از به وجود آمدن، با تقویت نظام خانواده و گسترش روابط فامیلی احتیاج به رسول دارد....

و حرف آخر از آخرین جلسه:

برای رسیدن به امت واحده هر کس باید به آنچه که وظیفه خویش تشخیص داده است، عمل کند، و هر لحظه خودش را با میزان (ولی جامعه) تطبیق دهد.

اللهم اجعل محیای محیا محمد وآل محمد ومماتى ممات محمد وآل محمد.

پایان‌نامه‌ها؛ یکی از یکی بهتر!

گزارش جلسه ارائه پایان نامه، پنجشنبه ۳۱ شهریور

- محمد علی زارعیان**

در ادامه سیر ارائه پایان نامه‌های دوره‌های حمد ۱ تا ۳، پنجشنبه ۳۱ شهریور از حدود ساعت ۹:۳۰ جلسه سوم این کار شروع شد. در این جلسه، پایان نامه سوره های همزه، ملک، حجرات، جائیه و محمد - به ترتیب توسط خانمها تولیتی، زرغامی، قنبریان، جعفری و فردوسی- ارئه و توسط آقایان اخوت، عباسی و رجبعلی مورد داوری واقع شد. نکته قابل توجه در ارائه‌های این هفته رشد قوت کارهای ارائه‌شده نسبت به پایان‌نامه‌های هفته‌های

قبل بود. در این میان پایان‌نامه سوره‌های حجرات و ملک برجستگی ویژه‌ای داشتند. سوره همزه با روش قرآن به قرآن، مورد بررسی قرار گرفته بود و در سیر کار جوانب تعدادی از واژه‌های سوره در قرآن بررسی شده بودند. نکته مورد توجه در این ارائه طرح سوال قبل از ورود به کار قرآن به قرآن بود. در این سیر، سوره های قلم و بقره و توبه و حجرات و ... مورد نظر واقع شده بودند. نقطه قوت عمده ارائه، طرح سوالات مناسب برای جهت دادن به سیر جستجوی قرآنی، و عیب عمده، نرسیدن این سیر به نتیجه مطلوب بود. سوره ملک با چند روش مورد بررسی قرار گرفته بود: دسته‌بندی آیات، احکام و تفصیل، کار با واژگان، کار بین سوره‌ای. دسته‌بندی آیات بر اساس المیزان. در سیر کار روشهای مختلف با نقاط قوت و ضعف خاص خود، به اجرا درآمده بود و نتایجی از آنها استخراج شده بود. نقطه قوت عمده کار، استخواندار بودن مطالب ارائه شده، و نقطه ضعف کار ،عدم مهارت در ترکیب روشهای مختلف بود.

سوره حجرات، که به اذعان داوران، قوی‌ترین ارائه را داشت، با دو روش مورد بررسی قرار گرفته بود: تقسیم‌بندی سوره بر اساس روابط و بر اساس سیاق ادبی و ترکیب این دو روش در انتها. نکته جالب توجه ارائه نموداری تصویری از فضای کلی سوره در ابتدای ارائه بود. در سیر کار سه جدول، یکی بر اساس روابط، دیگری سیاق ادبی و سومی تلفیق آنها، استخراج شده بود و در انتهای هر یک نتایج حاصل از آنها. غرض سوره هم در انتها این گونه بیان شد: امام در جامعه است، چقدر باعث شنیده شدن صدای او می‌شوی؟ نقطه قوت کار نظم و استحکام و استمرار بر روشها بود، و نقطه ضعف کار تکرار بی دلیل بعضی گزاره‌ها در بیان نتایج بود.

سوره جائیه که بررسی بر اساس ساختار وجودی را به عنوان روش انتخاب کرده بود، بیشتر به صورت نکته‌گویی از آیات ارائه شد. کار با دسته‌بندی آیات شروع شد و با تطبیقی ناکامل از سوره بر نمودار ساختار وجودی به انتها رسید. نقطه قوت کار جسارت و استعداد خوب در استفاده از نمودار ساختار وجودی، علی رغم نوآموز بودن در این زمینه، بود که خود باعث ضعف کار شده بود.

سوره محمد طی هشت مرحله مورد بررسی قرار گرفته بود. حاصل چهار مرحله اول، چهار جدول متفاوت از دسته بندی آیات بود که، نقطه محوری کار بودند. در ادامه کار تعدادی از واژگان سوره مورد دقت واقع شده بود، و تعدادی گزاره از آنها استخراج شده بود؛ گرچه

پـــــــرونده

پایان‌نامه | صفحه چهارم(۲)

- محمد علی زارعیان**

در شماره قبل قسمت اول نکات حاصل از مصاحبه با آقای عباسی، داور پایان‌نامه‌های مدرسه، به انتشار در آمد. ادامه نکات هفته قبل در ادامه می‌آید:

۵. یکی از نکاتی که باید در کار باقرآن مدنظر قرار گیرد،انس پیدا کردن باسوره‌هاست که مهمترین مرحله یک کار قرآنی است. بعضی از دوستان ارائه‌کننده کار، ارتباط خیلی خوبی با سوره مورد ارائه و حتی با سوره‌های دیگر برقرار کرده بودند و حتی بودند بعضی از دوستان که متن ادبی هم نوشته بودند، که نشان از ارتباط عاطفی آنها با سوره بود. چون خود انس با قرآن یک ارزش بزرگ محسوب می شود، این را هم باید یک نقطه قوت عمده و مورد توجه در کار پایان‌نامه‌ها به حساب آورد.

۶. نقطه ضعف عمده در ارائه‌ها دو چیز است: یکی عدم تسلط کافی بر روشها و دیگری عدم آشنایی لازم با زبان قرآن. تسلط بر روشها را از این جهت اهمیت پیدا می‌کند، که کار با قرآن جامعیت و پختگی خاص خود را نیاز دارد. از آن جهت که آموزش دوستان در دوره‌های خارج از مدرسه، این جامعیت را به آنها نداده است و هنوز تازه به دوره‌ها وارد شده‌اند، این عدم جامعیت در کارها مشهود است، که با تغییر روش مطالعه به‌دست‌آمدنی است. دومین نقطه ضعف عمده که محدود به مدرسه نیست و تقریبا در اکثر کارهای ایرانی‌زبانها به چشم می خورد، بیگانگی با

مسیر رسیدن به گزاره ها نامشخص بود. در ضمن کار، نکاتی از المیزان و چند روایت گفته شد و در انتها غرض سوره. نقطه قوت عمده کار، زحمت فراوانی بود که برای کار کشیده شده بود و نقطه ضعف عمده، لحاظ نشدن فضای سوره در ارائه بود. البته به اذعان یکی از داوران، سوره محمد به جهت فضای خاصی که دارد، از سخت ترین سوره ها برای کار تدبری و تحلیلی است، به طوری که می تواند به عنوان آزمون اجتهاد قرآنی لحاظ گردد.

دعا؛ شاه‌کلید کلیدها

بررسی نکات و دقایقی از دعا از منظر قرآن کلاس استاد رحیمی یکشنبه ۳ مهر

- آتنا رضائے**

بررسی نکات و دقایقی از دعا از منظر قرآن:

کلمه «دعا» به معنای این است که دعا کننده نظر دعا شده را به سوی خود جلب کند، و کلمه «سؤال» به معنای جلب فائده و یا زیادتر کردن آن از ناحیه مسئول است، تا بعد از توجیه نظر او حاجتش برآورده شود، پس سؤال به منزله نتیجه و هدف است برای دعا، مثل اینکه از دور یا نزدیک شخصی را که دارد می‌رود صدا می‌زنی، و می‌خوانی، تا روی خود را برگرداند، آن وقت چیزی از او می‌پرسی تا به این وسیله حاجت برآورده شود. پس این معنا که برای سؤال شد جامع همه موارد سؤال هست، سؤال علمی برای رفع جهل، و سؤال به منظور حساب و سؤال به معنای زیادتر کردن خیر مسئول به طرف خود، و سؤالهای دیگر. خدای تعالی در آیه ۱۸۶ سوره بقره می‌فرماید: "وَ إِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ" که اشاره دارد به مساله اجابت دعا و هم بیان علل آن، و می‌فهماند علت نزدیک بودن خدا به بندگان همین است که دعا کنندگان بنده اویند، و علت اجابت بی‌قید و شرط دعای ایشان همان نزدیکی خدا به ایشان است، و بی‌قید و شرط بودن اجابت دعا، مستلزم بی‌قید و شرط بودن دعا است، پس تمامی دعاهایی که خدا برای اجابت آن خوانده می‌شود مستجاب است.

دعا شاه کلید سیروسلوک است و راهی جز اظهار فقر نیست.

به شرط توفیق در شماره بعدی این مطلب را دنبال خواهیم کرد.

پرونده

پایان نامه | صفحه چهارم (۲)

• محمد علی زارعیان

در شماره قبل قسمت اول نکات حاصل از مصاحبه با آقای عباسی، داور پایان نامه‌های مدرسه، به انتشار در آمد. ادامه نکات هفته قبل در ادامه می آید:

۵. یکی از نکاتی که باید در کار با قرآن مدنظر قرار گیرد، انس پیدا کردن با سوره‌هاست که مهمترین مرحله یک کار قرآنی است. بعضی از دوستان ارائه کننده کار، ارتباط خیلی خوبی با سوره مورد ارائه و حتی با سوره‌های دیگر برقرار کرده بودند و حتی بودند بعضی از دوستان که متن ادبی هم نوشته بودند، که نشان از ارتباط عاطفی آنها با سوره بود. چون خود انس با قرآن یک ارزش بزرگ محسوب می شود، این را هم باید یک نقطه قوت عمده و مورد توجه در کار پایان نامه‌ها به حساب آورد.

۶. نقطه ضعف عمده در ارائه‌ها دو چیز است: یکی عدم تسلط کافی بر روشها و دیگری عدم آشنایی لازم با زبان قرآن. تسلط بر روشها را از این جهت اهمیت پیدا می کند، که کار با قرآن جامعیت و پختگی خاص خود را نیاز دارد. از آن جهت که آموزش دوستان در دوره‌های خارج از مدرسه، این جامعیت را به آنها نداده است و هنوز تازه به دوره‌ها وارد شده‌اند، این عدم جامعیت در کارها مشهود است، که با تغییر روش مطالعه به دست آمدنی است. دومین نقطه ضعف عمده که محدود به مدرسه نیست و تقریباً در اکثر کارهای ایرانی زبانها به چشم می خورد، بیگانگی با

زبان قرآن است. علت این مسئله، روشهای مرده در زبان آموزی ماست. تا زمانی که ما به جای خواندن و شنیدن و کار کردن روی متنهای اصیل عربی و یادگیری زنده زبان عربی، از طریق کتب صرف و نحو و لغتنامه‌ها و به صورت مرده زبان بیاموزیم، این مشکل پابرجا خواهد ماند. اگر ما به روش صرف و نحو زبان آموزی کنیم، صد سال هم کار کنیم نمی‌توانیم در حد ۵ دقیقه با افراد عرب زبان صحبت کنیم. نمی‌شود ما متون کتب مختلف و مفصل و مرجع را خوانده باشیم ولی وقتی جمله‌ای را بخوانند نتوانیم ترجمه کنیم و دلیل بیاوریم "چون نخوانده ایم، نمی‌توانیم". این روش زبان آموزی ما مرده است. تا روش آموزش زبان تغییر نکند آن تسلط ادبی که انتظار داریم، اتفاق نمی‌افتد.

۷. فرق کار دانشگاهی با کارهای بیرون از دانشگاه، این است که، در کارهای بیرون از بین ۱۰۰۰ نفر یک خروجی موفق حاصل می‌شود، چرا که تکلیفی به عهده افراد نیست، ولی در کارهای دانشگاهی، که آموزش همراه با تکلیف است، از ۱۰۰۰ نفر ۱۰۰ تا در سطح کارشناس، که ۱۰ نفرشان خبره هستند، ایجاد می شود. این بازدهی ده تا صد برابری، نشان‌دهنده اختلاف بین کار آکادمیک و سیستمیک با کار هیئتی و فله‌ای است. شاید دیده باشید که خیلی‌ها سالها در جلسات روخوانی مساجد شرکت می‌کنند، ولی باز هم غلط می‌خوانند، ولی یک دانش آموز در عرض چند ماه بسیار خوب پیشرفت می‌کند. اتفاقی که اکنون در مدرسه در حال وقوع است -مکلف کردن افراد به ارائه کار برای ورود به مقاطع بالاتر- نشان دهنده سیستمی شدن ما و خروج ما از حالت کارهای فله‌ای و هیئتی و نقطه امید و نشانه خوبی از پیشرفت ماست.

در پایان، دگربار، از آقای عباسی به دلیل وقتی که در اختیار ما قرار دادند، کمال تشکر را داریم.